Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-09
Dnr SI 2025:11431

Huvudman

Värnamo kommun
kontaktcenter@varnamo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hanahöjskolan i Värnamo kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 9 april 2026

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värnamo kommun att senast den **tisdag den 9 februari 2027** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande särskilt stöd. Vidtagen åtgärd ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Värnamo kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Värnamo kommun ska vidta följande åtgärd

Särskilt stöd

1. Se till att samtliga elever, för vilka åtgärdsprogram utarbetats, ges särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogrammet (3 kap 9 och 10 §§ skollagen).

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap 12 § p.3 skollagen från att ingripa mot Värnamo kommun avseende brist rörande garantin för tidiga stödinsatser. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslut om avstående från ingripande får enligt 28 kap 2 och 18 §§ inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:11431) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 genomfört en tillsyn av Hanahöjskolan i Värnamo kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolinspektionen har den 9 april 2026 beslutat att förelägga Värnamo kommun att senast den 14 augusti 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Värnamo kommun har den 24 och 29 juni 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Värnamo kommun har på begäran av Skolinspektionen inkommit med kompletterande handlingar den 21 september 2026.

Inom ramen för nu aktuell uppföljning har Skolinspektionen genomfört intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektor vid uppföljningsbesök den 1 oktober 2026. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Värnamo kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpts.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redovisar först de brister som konstaterades i Skolinspektionens tidigare beslut, därefter redogörs för de omständigheter som framkommit i aktuell uppföljning och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut konstaterade myndigheten att det fanns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Bristerna avsåg att det inte startades en utredning för varje anmälan om behov av särskilt stöd för elev som inkom, att det av åtgärdsprogram inte framgick elevens faktiska behov av särskilt stöd som en utredning visar att en elev har samt att eleverna inte tillgodosågs det särskilda stöd de har rätt till i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

Huvudmannen har inkommit med en tabell kring särskilt stöd. Av tabellen framgår att det för samtliga elever, för vilka en anmälan om behov av särskilt stöd har gjorts, har startats en utredning. Samtliga lärare uppger att uppgifterna i tabellen, utifrån deras kännedom, stämmer. En lärare bekräftar under intervjun att en utredning startas när en anmälan om behov av särskilt stöd har gjorts. Övriga lärare säger att de inte vet huruvida det startas en utredning för varje anmälan om behov av särskilt stöd eftersom de inte fått någon återkoppling alternativt inte har gjort någon anmälan om särskilt stöd innevarande termin. Representanter för elevhälsan och rektor uppger i intervju att det startas en utredning för varje anmälan om särskilt stöd som inkommer samt redogör för ärendegången och den utredning som vidtas.

Åtgärdsprogram

Samtliga lärare, representant för elevhälsan samt rektor uppger i intervju att elevens faktiska stödbehov framgår av elevens åtgärdsprogram. Rektor och representanter för elevhälsan uppger vidare att åtgärdsprogrammen som var gällande vid Skolinspektionens föregående besök har utvärderats och att nya åtgärdsprogram har upprättats vid behov.

Särskilt stöd ska ges i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram

Av huvudmannen ingiven tabell kring särskilt stöd framgår att det finns elever som har aktiva åtgärdsprogram.

Flera lärare uppger att det fortfarande finns flera elever som enligt beslutat åtgärdsprogram ska ha ett visst särskilt stöd men som inte alltid får det särskilda stöd som framgår av respektive elevs åtgärdsprogram. Anledningen därtill är att en speciallärare är sjukskriven samt att det

generellt sett är svårt att tillsätta vikarier både vid kortvarig och längre frånvaro. En lärare redogör för att en elev i årskurs 2 inte får det särskilda stöd eleven har rätt till enligt elevens åtgärdsprogram och en annan lärare redogör för att en elev i årskurs 3 inte får det särskilda stöd eleven har rätt till enligt elevens åtgärdsprogram. Såväl representanter från elevhälsan som rektor bekräftar under intervju att de elever i årskurs 2 och 3, som lärare uppger inte får det stöd de har rätt till, inte fullt ut ges särskilt stöd i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram. Representanter för elevhälsan uppger vidare att situationen är något bättre än vid Skolinspektionens föregående besök men att elever fortfarande inte får det särskilda stöd de har rätt till.

Rektor uppger att elever i grunden ges det stöd som framgår av elevernas respektive åtgärdsprogram, men att personal kan bli sjuka. Rektor bekräftar att en speciallärare som arbetade halvtid är sjukskriven. Huvudmannen har uppgett att rektorn vid frånvaro av personal med specialpedagogisk kompentens kan ta kontakt med förvaltningen. Rektor säger att specialpedagog från förvaltningen bland annat kommer att vara involverad i utredningar om särskilt stöd men att specialpedagogen inte kommer att arbeta med att ge elever särskilt stöd.

Av huvudmannens yttrande framgår att en omfördelning av personal med specialpedagogisk kompetens har gjorts, till följd av speciallärares sjukskrivning, för de elever som ska ha särskilt stöd. Av yttrandet framgår vidare att skolan har en vikarierande speciallärare och att skolan söker en ytterligare speciallärare som en utökning av elevhälsan, innebärande att den vikarierande speciallärarен kommer att fortsätta sitt uppdrag.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter än kunskapsmässiga i sin skolsituation. Samråd med elevhälsan ska ske om det inte är uppenbart obehövlig. Om en utredning visar att en elev är i behov av stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram upprättas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppnås.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Värnamo kommun inte fullt ut har följt föreläggandet och att det alltjämt finns brister vad avser särskilt stöd. Utredningen visar att det fortfarande finns vissa elever som till följd av personalfrånvaro inte ges stöd i enlighet med elevernas beslutade åtgärdsprogram. Detta är en brist. Vad huvudmannen har angett i yttrande föranleder ingen annan bedömning då det inte framgår att de förändringar som görs gällande har lett till att samtliga elever får stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Vad gäller övriga brister framkommer inte annat än att Värnamo kommun i övrigt har vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet och att bristerna är avhjälpta.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Eftersom Värnamo kommuns verksamhet vid Hanahöjskolan inte följt tidigare föreläggande fullt avseende särskilt stöd finns det skäl att återigen förelägga Värnamo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa kvarvarande brist.

Avstående från ingripande

Garantin för tidiga stödinsatser

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut konstaterade myndigheten att det fanns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Bristerna avsåg att det nationella bedömningsstödet i årskurs 1 inte hade genomförts för samtliga elever trots att rektorn inte fattat beslut om att undanta elever. Bristerna avsåg vidare att lärare inte genomförde en särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens där det fanns en indikation på att de inte når de

bedömningskriterier som minst ska uppnås. Vidare konstaterades brister avseende att ansvarig lärare inte alltid genomförde samråd med personal med specialpedagogisk kompetens vid planering av extra anpassningar i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i sin redovisning redogjort för att rektor, lärare i förskoleklass och på lågstadiet samt personal med specialpedagogisk kompetens den 27 april 2026 fått information om skollagens bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser av en specialpedagog i huvudmannens centrala utvecklingsteam. Lärare, representanter för elevhälsan samt rektor bekräftar under intervju att denna information har getts i enlighet med vad huvudmannen redogjort för.

Genomförande av de obligatoriska materialen

Huvudmannen har i sin redovisning uppgett att lärare har genomfört de nationella bedömningsstöden med samtliga elever i årskurs 1 vårterminen 2026 samt gett in en sammanställning över de elever i årskursen som genomfört de nationella bedömningsstöden aktuell termin. Lärare, representanter för elevhälsan samt rektor bekräftar under intervju att samtliga elever i årskurs 1 har genomfört bedömningsstöden under vårterminen 2026.

Av huvudmannen ingett kalendarium framgår att bedömningsstöden för elever i årskurs 1 under höstterminen 2026 ska genomföras under vecka 37 till 40. Lärare, representanter för elevhälsan samt rektor redogör under intervju för att bedömningsstöden för eleverna i årskurs 1 innevarande termin håller på att genomföras, att tiden för genomförandet flyttats fram med en vecka samt att bedömningsstöden för samtliga elever i årskurs 1 kommer att vara genomförda vid utgången av vecka 41.

Av intervju med samtliga intervjugrupper framkommer att det finns en rutin för elever som missar det ordinarie tillfället att ta igen det så att bedömningsstöden genomförs och att rektor inte har fattat beslut om att undanta någon elev. Lärare berättar att de redovisar till elevhälsan och rektor när bedömningsstöden är genomförda. Rektorn uppger att hen säkerställer att samtliga elever genomfört bedömningsstöden.

Särskild bedömning av elever som visar indikation på att inte uppfylla kriterierna för bedömning

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder angett att elever i förskoleklassen och på lågstadiet får en särskild bedömning av kunskapsutvecklingen när det utifrån ett nationellt kartläggningsmaterial, nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper.

Lärare bekräftar under intervjun att särskilda bedömningar görs vid sådan indikation. Lärare redogör vidare för att en indikation är ett låg ställt krav.

Samråd med personal med specialpedagogisk kompetens

Huvudmannen anger i sin redovisning av vidtagna åtgärder att samtliga lärare i samband med läsårsstart 26/27 kommer få information om att samråd ska ske med personal med specialpedagogisk kompetens vid särskilda bedömningar och vid planering av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Huvudmannen anger vidare att det kommer att frigöras tid i kalendariet för lärare att kunna träffa personal med specialpedagogisk kompetens.

Lärare och representanter för huvudmannen uppger i intervju att samråd med elevhälsan vid särskilda bedömningar och vid planering av extra anpassningar under vårterminen 2026 endast har skett avseende eleverna i en klass. Enligt lärarna har ingen av lärarna specialpedagogisk kompetens. Lärarna anger att de inte har fått information om att samråd med elevhälsan alltid ska ske vid särskilda bedömningar och vid planering av extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Representanter för elevhälsan och rektor uppger att lärarna för samtliga årskurser kommer att kallas till samråd för särskilda bedömningar innevarande termin men att lärarna inte känner till det ännu.

Av huvudmannen ingett kalendarium framgår att det finns tid för samråd med personal med specialpedagogisk kompetens de flesta torsdagarna under höstterminen 2026. Rektor uppger att all personal fått information om att lärarna kan lyfta denna typ av frågor vid de veckovisa samrådsmötena. Rektorn uppger vidare att implementeringen av samråd kring extra anpassningar inte fullt ut är genomförd ännu. Huvudmannen har i samband med yttrande efter Skolinspektionens besök redogjort för att det vid samrådsmötena, som representanter för elevhälsan kallar till, även kan ske samråd kring extra anpassningar i aktuella ämnen.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 9 kap. 22 b § skolförordningen och 2–6 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årkurs 1 framgår att nationella

bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 under både höstterminen och vårterminen i årskurs 1 samt att rektorn får besluta att en lärare inte behöver använda de nationella bedömningsstöden eller delar av dessa för en enskild elev om det finns särskilda skäl.

Enligt 3 kap. 4 § skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § (extra anpassningar) eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Enligt 3 kap. 4 a § skollagen ska ansvarig förskollärare eller lärare samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 4 §, vid planering av stöd som anges i 5 § när det upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik i förskoleklassen eller lågstadiet samt vid uppföljning enligt 4 b §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga läraren har specialpedagogisk kompetens.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av förarbetena till skollagens bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser framgår att syftet med bestämmelserna inte enbart är att ge elever stödinsatser tidigt, utan även att specialpedagogisk kompetens ska delta i utformning och utvärdering av stödåtgärder för att säkerställa att åtgärderna är utformade efter elevernas behov (prop. 2017/18:195 s. 51 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Värnamo kommun inte har följt föreläggandet fullt ut och att det alltjämt finns brist vad avser garantin för tidiga stödinsatser. Utredningen visar att samråd med personal med specialpedagogisk kompetens inte alltid genomförs i enlighet med

författningarnas krav. Ansvariga lärarna har inte specialpedagogisk kompetens, varför något undantag inte är tillämpligt. Detta är en brist.

Vad gäller övriga brister framkommer inte annat än att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet och att bristerna är avhjälpta.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Värnamo kommuns verksamhet vid Hanahöjskolan uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad avser garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgår emellertid att huvudmannen har avhjälpt flera av de brister som påtalats i denna del i Skolinspektionens tidigare beslut. Vad gäller kvarstående brist avseende samråd med elevhälsan har huvudmannen uppgett att det finns en planering för hur samråd med elevhälsan ska ske och visat att tider finns inbokade i kalendariet för detta ändamål. Huvudmannen har vidare uppgett att det vid dessa tillfällen kan ske samråd både kopplat till särskilda bedömningar och till planering av extra anpassningar i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl mot ett ingripande och avstår därmed från att ingripa. Ärendet avslutas därför i denna del.

X Anna Thuröe

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Thuröe

X Emma Barton Elmstav

Föredragande
Signerat av: Emma Barton Elmstav

I ärendets handläggning har även utredare Jenny Åkesson medverkat.